

ΤΟ ΕΠΟΣ ΤΟΥ ΓΙΛΓΑΜΕΣ

Τὸ ἔπος τοῦ Γίλγαμές (ὅπως ἔφτασε σὲ μᾶς ἀπ' τὰ δάθη τῶν χρόνων καὶ τῶν λαῶν τῆς Μ. Ἀσίας καὶ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς κομματιασμένον σὲ λαοὺς καὶ τόπους) ζεῖ σὺν τῷ πρῶτῳ ἡρωϊκῷ ἔπος τοῦ ἀνθρώπου. Προγονικὸ τῆς Ἰλιάδας καὶ τῆς Ὀδύσσειας, κείμενο πάρα πολὺ σημαντικό ἀπὸ κάθε ἀποψη, ποίηση μεγάλη καὶ ἀνθρώπινη, παρουσιάζεται δοκιμασμένα ζωντανὸ καὶ ἐπικάριο.

.....

«ὦ Γίλγαμές, κύριε τοῦ Κούλλαμπ, μεγάλος ὕμνος ὁ δικός σου.

Αὐτὸς ἦταν ὁ ἀντρας ποὺ ὄλα τὰ ἔφερε· αὐτὸς ἦταν ὁ βασιλιάς ποὺ γνῶρισε τοῦ κόσμου ὅλου τίς χώρες. Ἦταν σοφός, εἶδε μυστήρια καὶ ἔμαθε κρυφά, μᾶς ἔφερε μιὰ ἱστορία γιὰ τίς μέρες πρὶν ἀπ' τὸν κατακλυσμό. Πῆγε ταξίδι μακρινὸ, κουράστηκε, ἐξαντλήθηκε ἀπ' τὰ δάσανα καὶ σὺν γύρισε, σκάλισε στὴν πέτρα ὁλόκληρη τὴν ἱστορία.

Σὰν πλάσαν οἱ θεοὶ τὸ Γίλγαμές τοῦ δῶσαν τέλει σῶμα. Ὁ Σαμάς, ὁ λαμπρὸς ἥλιος, τοῦ ὅσων ὁμορφιά· ὁ Ἀντάντ, ὁ θεὸς τῆς θύελλας, τοῦ ὅσων θάρρος· οἱ μεγάλοι θεοὶ κάταναν τὴν ὁμορφιά του τέλεια, κάθε ὁμορφιά νὰ ξεπερνάει. Θεὸ τὸν ἔκαναν δυὸ μέρη καὶ ἀνθρώπο τὸ τρίτο.

Στὴν Οὐρούκ ἔχτισε τείχη, ὄχυρὸ μεγάλο, καὶ τὸν εὐλογημένο ναὸ τοῦ Ἐάννα γιὰ τὸ θεὸ τοῦ στερεώματος Ἀνοῦ καὶ τὴν Ἰστάρ, τὴν θεὰ τοῦ ἔρωτα. Νὰ τὸς καὶ σήμερα: τὸ ἔξω τείχος τὸ ζωσμένο ἀπ' τὴν κορνίζα λάμπει ἀπ' τὸ χαλκὸ· τὸ μέσα τείχος τ' ὁμοίό του δὲν ἔχει. Ἀγγίζει τὸ κατώφλι, εἶναι ἀρχαῖο. Ζύγως σὸτ Ἐάννα, τὴν κατεικία τῆς Ἰστάρ, τῆς κυρίας μας τοῦ ἔρωτα καὶ τοῦ πολέμου, ποὺ τ' ὁμοίό του κανένας βασιλιάς κατοπινός, ἀνθρώπος ζωντανὸς νὰ φτιάσει δὲ μπορεῖ. Ἀνέδα τῆς Οὐρούκ τὸ τείχος· ναι, προχώρα πάνω ν' κοίταξε τὴν ἐξέδρα τοῦ θεμέλιου, ἐξέτασε τὸ χτίσιμο: τοῦδλο ψημένο καὶ καλὸ δὲν εἶναι; Οἱ ἑπτὰ σοφοὶ τραδῆξαν τὰ θεμέλια.

Ὁ Γίλγαμές ταξίδεψε στὸν κόσμον, μὰ κανένα δὲν ἀπάντησε ποὺ νὰ μπορεῖ στὰ χέρια νὰ τοῦ μετρηθεῖ, μέχρι ποὺ στὴν Οὐρούκ ξανάρθε.

Ὅμως οἱ ἀνθρώποι τῆς Οὐρούκ στὰ σπιτία τους μοιροῦρίζαν: «Ὁ Γίλγαμές χτυπάει τὴν καμπάνα τοῦ κινδύνου γιὰ νὰ διασκεδάσει, ἢ ἀλαζονία του μέρα καὶ νύχτα ἔρια δὲν ἔχει. Γιὸ δὲν ἀφήνει στὸν πατέρα του, ὅλους τοὺς παίρνει ὁ Γίλγαμές· ὅμως ποιμένας τοῦ λαοῦ του πρέπει νὰ ναι ὁ βασιλιάς. Παρθένα δὲν ἀφήνει στὸν ὀγαπημένο ἢ φιληδονία του, οὔτε τὴν κόρη τοῦ πολεμιστῆ οὔτε τὴ γυναίκα τοῦ εὐγενῆ· ὅμως τῆς πόλης ὁ ποιμένας εἶναι αὐτός, σοφός, ἀγαπητὸς καὶ ἀποφασιστικός».

Ἀκούσαν οἱ θεοὶ τὸ θρήνη τους, φώναξαν τ' οὐρανοῦ οἱ θεοὶ στὸν Κύριο τῆς Οὐρούκ, στὸν Ἀνοῦ, τὸ θεὸ τῆς Οὐρούκ: «Θεὰ τὸν ἔπλασε, γερὸ πρὶν ἄγριο γοῦρο, κανέναν δὲ μπορεῖ στὰ χέρια νὰ τοῦ μετρηθεῖ. Γιὸ δὲν ἀφήνει στὸν πατέρα του, ὅλους τοὺς παίρνει ὁ Γίλγαμές· καὶ εἶναι αὐτὸς ὁ βασιλιάς, γιὰ τὸ λαὸ τοῦ ὁ ποιμένας; Παρθένα δὲν ἀφήνει στὸν ἀγαπημένο ἢ φιληδονία του, οὔτε τὴν κόρη τοῦ πολεμιστῆ οὔτε τὴν γυναίκα τοῦ εὐγενῆ».

Σὰν ἀκούσε ὁ Ἀνοῦ τὸ θρήνημά τους, φώναξαν οἱ θεοὶ στὴν Ἀρουρού, τῆς δημιουργίας τῆ θεᾶ. «Ἐσὺ, Ἀρουρού, τὸν ἔπλασες, τώρα φτιάσε τὸν ὁμοίό του ἴδιος μ' αὐτὸν νὰ εἶναι σὺν τῷ εἰδωλῷ του, δευτέρός του ἑαυτός, τῆς θύελλας καρδιά γιὰ τὴν καρδιά τῆς θύελλας. Ν' ἀγωνιστοῦν οἱ δυὸ τοὺς καὶ ἡσυχὴ ν' ἀφήσουν τὴν Οὐρούκ».

Ἔτσι ἡ θεὰ συνέλαβε σὸ πνεῦμα τῆς μιᾶς εἰκόνας, καὶ ἦταν ἀπ' τὸ ὕλικο τοῦ Ἀνοῦ τοῦ στερεώματος. Βούτηξε μέσα σὸν νερὸ τὰ χέρια τῆς καὶ χούφτωσε πηλὸ, τὸν ἀφήνει νὰ πέσει στὸν ἀγριότοπο, καὶ ὁ εὐγενικός ἐπλάστηκε Ἐνκιντού. Ἦτανε μέσα του ἰκανότητα ἀπὸ τοῦ πολέμου τὸ θεὸ, τὸ Νινουράτ τὸν ἴδιο. Τραχὺ ἦτανε τὸ σῶμα του, εἶχε μαλλιά μακριὰ σὺν τῆς γυναίκας· κυματίζανε σὺν τῆς Νισάμπα, τῆς θεᾶς τοῦ σιταριοῦ. Τὸ σῶμα του ἦταν σκε-

Ἔδω δίνεταν μιὰ πεζὴ του μετάφραση, ποὺ συνδυάζει ποικίλα ἀποσπάσματα, ὥστε νὰ δοθεῖ τὸ κείμενο στὴ φυσιολογικὴ του (ὅπως μπορεῖ αὐτὸ νὰ νοηθεῖ σήμερα) συνέχεια. Ὁ σχολιασμός τοῦ κειμένου εἶναι κάτι πάρα πολὺ ἐνδιαφέρον γιὰ τώρα ὅμως ἀφήνεται σὸ διάβασμα τοῦ ἀναγνώστη (ποὺ ἂς θυμᾶται Ἰλιάδα, Ὀδύσεια, δημοτικὰ τραγούδια καὶ ὅ, τι ἄλλο).

Πασμένο ἀπὸ μαλλί δοστρυχωτὸ, σὺν τοῦ Σαμούκαν, τοῦ θεοῦ τῶν κοπαδιῶν. Ἀπὸ ἀνθρώπους δὲν ἤξερε· δὲν εἶχε ἰδέα γιὰ τὸ δούλεμα τῆς γῆς. Ὁ Ἐνκιντού στοὺς λόφους χόρτο ἔτρωγε μὲ τίς γκαζέλλες καὶ σπρωχνότανε μὲ τ' ἄγρια ζῶα στὶς νερότρυπες· μαζί μὲ τὰ κοπάδια ἀπὸ τ' ἄγρια τὸ νερὸ χαιρόταν.

Μὰ ἦταν ἕνας παγιδευτὴς καὶ τὸν ἀπάντησε μιὰ μέρα πρόσωπο μὲ πρόσωπο στὴ νερότρυπα, γιατί τ' ἀγρίμια εἶχαν μπεῖ στὸν τόπο του. Τρεῖς μέρες πρόσωπο μὲ πρόσωπο τὸν ἀπαντοῦσε καὶ ὁ παγιδευτὴς ἐπάγωνε ἀπ' τὸν φόβο. Γύρισε σὸ σπιτί του μὲ τὸ κυνήγι ποὺ ἔχε πιάσει καὶ ἦτανε δουδὸς, ἀπὸ τὸν τρόπο μουνδιασμένος. Ἀλλαγμένο ἦταν τὸ πρόσωπό του, σὺν κείνῳ ποὺ ἔκανε μακρὺ ταξίδι. Μίλησε στὸν πατέρα του μὲ σέβας στὴν καρδιά:

«Πατέρα, εἰν' ἕνας ἀντρας, ἀπ' ὅλους ἀλλιώτικος, ποὺ κατεβαίνει ἀπὸ τοὺς λόφους. Εἶναι ὁ δυνατότερος στὸν κόσμο, εἶναι σὺν ἀθάνατος ἀπὸ τὰ οὐράνια. Πάει μὲ τ' ἄγρια ζῶα καὶ ἐκεῖ στοὺς λόφους καὶ χορτάρει τρώει· πάει δὲ καὶ ἐκεῖ στὸν τόπο σου καὶ κατεβαίνει στὶς πηγές. Φοδᾶμαι καὶ νὰ τὸν ζυγῶσω δὲν τολμῶ. Τοὺς λάκκους μου ποὺ σκαβω τοὺς δουλώνει καὶ τὰ δίχτυα μου ποὺ στήνω γιὰ κυνήγι τὰ ξεσκίζει· βοηθαίει τὰ ζῶα νὰ ξεφεύγουν καὶ γλιστράνε τώρα μέσ' ἀπὸ τὰ δάχτυλά μου».

Ἀνοῖξε ὁ πατέρας του τὸ στόμα καὶ εἶπε στὸν παγιδευτὴ: «Γιὲ μου, ζεῖ στὴν Οὐρούκ ὁ Γίλγαμές· κανεὶς ἀπὸ τὰ χέρια του ποτὲ δὲν ὀνέκε νικητὴς, εἶναι σὺν ἄστρο ἀπὸ τὰ οὐράνια δυνατός. Πήγαινε στὴν Οὐρούκ καὶ ὄρες τὸ Γίλγαμές, καὶ παῖνεψε τὴ δύναμη αὐτοῦ τοῦ ἀγρίου ἀντρα. Ζήτα τοῦ μιὰ πόρνη νὰ σοῦ δώσει ἀπ' τὸ ναὸ τοῦ ἔρωτα, ἕνα παιδί τῆς ἡδονῆς· γύρνα μ' αὐτὴν, καὶ ἂς καταβάλλει αὐτὸν τὸν ἀντρα ἡ δύναμή της τῆς γυναίκας. Σὰν ξανακατέβει στὶς πηγές νὰ πιεῖ, θὰ τὴν ἀγκαλιαστεῖ καὶ τότε ὄλα τ' ἄγρια θὰ τὸν διώξουν».

Ἔτσι ὁ παγιδευτὴς ξεκίνησε γιὰ τὸ ταξίδι στὴν Οὐρούκ, καὶ παρουνισάστηκε σὸ Γίλγαμές καὶ τοῦ πε.

«Ἔνας ἀντρας ἀλλιώτικος ἀπ' ὅλους τώρα τριγυρνᾷ στὰ σκοτεινὰ· εἶναι σὺν ἄστρο ἀπὸ τὰ οὐράνια δυνατός καὶ τὸν φοδᾶμαι νὰ τὸν ζυγῶσω. Βοηθαίει τ' ἄγρια νὰ ξεφεύγουν· τοὺς λάκκους μου δουλώνει καὶ τὰ δίχτυα μου σηκώνει».

Εἶπε ὁ Γίλγαμές:

«Παγιδευτὴ, γύρισε πίσω, πάρε μιὰ πόρνη μαζί σου, ἕνα παιδί τῆς ἡδονῆς. Στὴ νερότρυπα θὰ τὴν ἀγκαλιαστεῖ καὶ σίγουρα τοῦ ἀγριότοπου τ' ἄγρια θὰ τὸν διώξουν».

Λοιπὸν, γύρισε πίσω ὁ παγιδευτὴς, μαζί του παίρνοντας τὴν πόρνη. Μετὰ ἀπὸ τρεῖς μέρες ταξίδι, φτάσαν στὴ νερότρυπα καὶ ἐκεῖ καθίσαν χάμω· ἡ πόρνη καὶ ὁ παγιδευτὴς καθόντανε ἀντικρυστά καὶ περιμένανε νὰ ῥθοῦν τ' ἄγρια. Τὴν πρώτη μέρα καὶ τὴ δεύτερη καθόνταν καὶ περιμέναν οἱ δυὸ τους, μὰ τὴν τρίτῃ μέρα ἦρθαν οἱ ἀγέλες· κατεβήκανε νὰ πιοῦν καὶ ὁ Ἐνκιντού ἦταν μαζί τους. Τὰ μικρὰ πλάσματα τ' ἄγρια τῶν πεδιάδων τὸ νερὸ χαιρόνταν, καὶ ὁ Ἐνκιντού μαζί τους, ποὺ ἔτρωγε μὲ τίς γκαζέλλες χόρτο καὶ ἔτρωγε στὸν τοῦς λόφους· καὶ τὸν εἶδε αὐτὴ τὸν ἄγριο ἀντρα, νὰ ῥχεταὶ ἀπὸ μακριὰ ἀπ' τοὺς λόφους. Ὁ παγιδευτὴς τῆς μίλησε:

«Νάτος. Τώρα, γυναίκα, γύμνωσε τὰ στήθη σου, ντροπή μὴν ἔχεις, μὴν ἄργεις, μὰ καλοδέξου τὴν ἀγάπη μου. Ἄς σὲ δεῖ γυμνὴ, ἂς πάρει τὸ κορμί σου. Σὰν ζυγῶσαι,

ξεγυμνώσου και μαζί του πλάγιασε· μάθε του, του άντρα, τη δική σου τέχνη της γυναίκας, γιατί σαν ό έρωτάς του τραδηχτεί σέ σένα, τ' άγρίμια που μοιράζονταν μαζί του τη ζωή στους λόφους θα τον διώξουν». Αυτή δέν ντράπηκε νά τότε πάρει, ξεγυμνώθηκε και καλοδέχτη τη λαχτάρα του, τον άγριο έρέθισαν γιά έρωτα και του 'δωσε την τέχνη της γυναίκας. "Εξη μέρες κι έφτά νύχτες πλόγιαζαν μαζί, είχε ξεχάσει ό Έγκιντου την κατοικία του στους λόφους· μά σαν χόρτασε, στ' άγρίμια πίσω γύρισε. Τότε, όταν τον είδαν οι γκαζέλλες, όρμησαν μακριά του· όταν τον είδαν τ' άγρια πλάσματα, φύγαν στη στιγμή. Θέλησε νά τ' ακολουθήσει ό Έγκιντου, μά τό κορμί του ήταν σαν δεμένο με σκοινί, λυθήκανε τά γόνατά του σαν έκίνησε νά τρέξει, ήταν φυγάτη ή γρηγοράδα του. Και τώρα τ' άγρια πλάσματα είχαν πέρα τρέξει· ό Έγκιντου είχε γίνει άδύναμος, γιατί σοφία ήτανε μέσα του κι άνθρωπου τό σκέψεις ήταν στην καρδιά του. Πίσω γύρισε λοιπόν και χάρω κάθισε στ' πόδια της γυναίκας κι άκουγε προσεκτικά τί του 'λεγε:

«Σοφός είσαι, Έγκιντου, και τώρα έχεις γίνει σά θεός. Γιατί άγριος θές νά τρέχεις με τά ζώα στους λόφους; Έλα μαζί μου. Θα εσέ πάω στην καλοτεχισμένη Ούρουκ, στον εύλογημένο ναό της 'Ισάρ και του 'Ανού, του έρωτα και τ' ουρανού: ό Γιλγαμές ζει εκεί, που είναι δυνατός πολύ, και σαν άγριο ταύρος διαφεντεύει τούς ανθρώπους της». "Όταν ούτή τό λόγο τέλειωσε, ό Έγκιντου ήταν εύχαριστημένος· λαχταρούσε σύντροφο, κάποιον που νά καταλαβαίνει την καρδιά του.

«Έλα, γυναίκα, πήγαινε με στον ίερό αυτό ναό, στον οίκο του 'Ανού και της 'Ισάρ, στον τόπο όπου διαφεντεύει τούς ανθρώπους της ό Γιλγαμές. Με θάρρος θα τον προσκαλέσω, με φωνή μεγάλη θα φωνάξω στην Ούρουκ. «Εγώ είμαι έδώ ό πιο δυνατός, την τάξη την παλιά ήρθα ν' αλλάξω, είμαι αυτός που γεννηθήκε στους λόφους, είμαι αυτός που είναι ό πιο δυνατός».

Αυτή είπε:

«Πάμε, και τό πρόσωπό σου αυτός άς δεί. Ξέρω πολύ καλά πού είναι Γιλγαμές μέσ στην τρανή Ούρουκ. "Ό Έγκιντου, εκεί φορούνε όλοι τά λαμπρά φορέματά τους, κάθε μέρα είναι γιορτή, οι νέοι και οι νέες είναι ύπέρτοχοι στην όψη. Πώς μοσκοβολούν γλυκά! "Όλοι οι σπουδαίοι σηκώνονται από τά κρεβάτια τους. "Ό Έγκιντου, έσύ πού τη ζωή άγαπάς, τό Γιλγαμές θα σου τόν δείξω. Είναι εύτυχημένος άνθρωπος· καλά θα τότε δείς ν' άκτινοβολεί άντρίκιος. Από δύναμη κι άπ' ώριμότητα είναι τέλειό τό κορμί του· ούτε τη μέρα ούτε τη νύχτα ξεκουράζεται ποτέ. Είναι από σένα δυνατότερος, άσε λοιπόν τίς καυχησιές. "Ό Σαμάς, ό λαμπρός ήλιος, χάρες έδωσε στό Γιλγαμές, κι ό 'Ανού των ουρανών κι ό 'Ενλίλ κι ό 'Εα ό σοφός του 'δωσε νου θαθύ. Σου λέω, πριν άπ' τόν άγρίοτοπο νά φύγεις, από τά όνειρά του εά τό μάθει ό Γιλγαμές πώς έρχεσαι».

Τώρα ό Γιλγαμές, σηκώθη, τ' όνειρό του στη μητέρα του νά πει, στη Νινσούν, μιά από τούς σοφούς θεούς:

«Μητέρα, όνειρεύτηκα τη νύχτα. Ήμουνα χαρά γεμάτος, ήταν γύρο μου οι νεαροί ήρωες και περπατούσα μέσ στη νύχτα κάτω από τού στερνώματος τ' άστέρια· κι ένα, μετεωρίτης άπ' τό ύλικό του 'Ανού, έπεσε από τόν ουρανό. Δοκίμασα νά τό σηκώσω, όμως τό 'νωσα πολύ βαρύ. Οι άνθρωποι όλοι της Ούρουκ ήρθαν γύρο νά τό δούν, οι άπλοι άνθρωποι έσπρώχνονταν κι οι εύγενείς στριμώχνονταν, τά πόδια του νά του φιλήσουν· και σέ μένα ήταν ή έλξη του όπως ό έρωτας γυναίκας. Με βοήθησαν, τό 'δεσα άπ' τό μέτωπό μου και τό σήκωσα μες σ'α λιάδια και τόν έφερα, κι έσύ τό είπες άδερφό μου».

Τότε ή Νινσούν, που έχει χάρισμα τρανή σοφία, είπε στό Γιλγαμές: «Αυτό πού είδες, τό άστρο αυτό από τά ουράνια πού άπάνωθό του όπως στη γυναίκα λύγισες, αυτός ήταν ό σύντροφος ό δυνατός, αυτός πού στην άνάγκη του δίνει στό φίλο του βοήθεια. Είναι άπ' τά άγρια πλάσματα τό δυνατότερο, γεννήθηκε μέσ σ'α λιάδια και τόν έθρεψαν οι άγριοι λόφοι· σαν τόν δείς, χαρά θα νιώσεις, είναι ή δύναμη του σαν τη δύναμη ενός άπ' τη χορεία τ' ουρανού. Αυτό σημαίνει τ' όνειρό σου».

Είπε ό Γιλγαμές:

«Μητέρα, είδα κι άλλο όνειρο. Στους δρόμους της καλοτεχισμένης Ούρουκ κείτονταν ένα πελέκι. Ήταν παρ'ό-

ξενό τό σχήμα του κι ό κόσμος γύρο του συνωστιζόταν. Τά είδα κι ένιωσα χαρά. "Εσκυφα, κάτι θατιά μου μ' έσερνε κοντά του· τ' αγάπησα σαν τη γυναίκα και τό κρέμασα στό πλευρό μου».

Ή Νινσούν άπάντησε:

«Τό πελέκι αυτό πού είδες, πού σ' έσυρε με τόση δύναμη σαν την αγάπη της γυναίκας, είναι ό σύντροφος πού σου δίνω, και θα 'ρθει με τη δύναμή του σαν ένας άπό τη χορεία τ' ουρανού. Είναι ό γενναίος σύντροφος πού στην άνάγκη του γλυτώνει τό φίλο του».

Είπε στη μητέρα του ό Γιλγαμές:

«Ό κλήρος έπεσε σέ μένα· ό σύντροφος λοιπόν θα 'ναι δικός μου».

Κι είπε τώρα στον Έγκιντου ή πόρνη:

«Καθώς σέ βλέπω, έχεις γίνει σά θεός. Γιατί νά τρέξεις άγρια πάλι λαχταράς με τά ζώα στους λόφους; Σήκω από χάρω, τού βοσκού τό κρεβάτι».

Με γνοιάση άκουσε τά λόγια της. Ήταν ή συμβουλή πού του 'δωσε καλή. Μοίρασε σ'α δύο τά φορέματά της και με τά μισά τόν έντυσε, με τ' άλλα ντύθηκε αυτή και κρατώντας τον άπό τό χέρι τόν όδήγησε σαν τη μητέρα σ'α μαντριά και σ'ων βοσκών τά βοσκοτόπια. Εκεί όλοι μαζευτήκαν γύρο του οι βοσκοί νά τότε δούν, δάλαν ψωμί μπροστά του, αλλά ό Έγκιντου μπορούσε νά θηλάζει μοναχά των άγριων ζώων τό γάλα. Ψαχούλευε κι έχασκε, ζέν ήξερε τί έπρεπε νά κάνει, πώς έπρεπε νά φάει τό ψωμί, νι πιεί τό δυνατό κρασί.

Τότε ή γυναίκα είπε:

«Έγκιντου, φάει τό ψωμί, είναι τό ύλικό της ζωής· πιές τό κρασί, είναι τό έθιμο τού τόπου».

Έτσι έφαγε μέχρι πού χόρτασε κι ήπιε δυνατό κρασί, έφτά κύπελλα. Έγινε χαρούμενος, ή καρδιά του αγαλλόταν και τό πρόσωπό του έλαμπε. Έστρωσε τού κορμιού του τό πλεχτό μαλλί κι άλειφτηκε με λάδι. Άνθρωπος είχε γίνει ό Έγκιντου· μά όταν τά φορέματα φόρεσε τού άντρα, φάνηκε σά γαμπρός. Πήρε όπλα τό λιοντάρι νά κυνηγήσει, γιά ν' αναπαυτούν τη νύχτα οι βοσκοί. Έπιανε λύκοι και λιοντάρια κι ιερηνικά οι βοσκοί ήταν ξεπλημμένοι· γιατί ήταν ό Έγκιντου ό φύλακας τους, αυτός ό δυνατός ό άντρας πού δέν είχε αντίπαλο.

Χαιρόταν νά ζει με τούς βοσκούς, ώσπου μιά μέρα, σηκώνοντας τά μάτια του, είδε νά πλησιάζει ένας άντρας. Είπε στη γυναίκα:

«Γυναίκα, κάλεσε δώ κείνο τόν άντρα. Γιατί ήρθε; Θέλω νά μάθω τ' όνομά του».

Πήγε αυτή και φώναξε τόν άντρα, λέγοντας:

«Κύριε, πού πās με τούτο τό κουραστικό ταξίδι;»

Ό άντρας άποκρίθηκε, λέγοντας στον Έγκιντου:

«Ό Γιλγαμές έμπήκε στό σπίτι της συνέλευσης πού άνήκει άπό τό δικίο στό λαό· είναι όλοι μαζεμένοι άπό τόν ήχο των τυμπάνων νά διαλέξουνε τη νύφη, με τούς καταφρονεί ό Γιλγαμές. Στην Ούρουκ κάνει πράγματα παράξενα· ζητάει άκόμη νά 'ναι ό πρώτος με τη νύφη, ό βασιλιάς νά είναι ό πρώτος και ό σύζυγος ν' ακολουθεί, γιατί άπ' τούς θεούς έτσι όρκίστηκε στη γέννησή του, άπ' τόν καιρό πού κόπηκε ό όμφάλιος λώρος. Μά τώρα ήχούν τά τύμπανα γιά τό διάλεγμα της νύφης κι ή πόλη στενάζει».

Μ' αυτά τά λόγια τού Έγκιντου τό πρόσωπο έγινε άσπρο.

«Θά πάω στον τόπο όπου διαφεντεύει τούς ανθρώπους τού Γιλγαμές, με θάρρος θα τόν προκαλέσω και θα φωνάξω στην Ούρουκ βαριά: «Τήν τάξη την παλιά ήρθα ν' αλλάξω, γιατί εγώ είμαι έδώ ό πιο δυνατός».

Τώρα, ό Έγκιντου προχώρησε με δρασκελιές και πίσω του ή γυναίκα ακολουθούσε. Μπήκε στην Ούρουκ, τη μεγάλη αγορά, κι όλος ό κόσμος γύρο του συνωστιζόταν εκεί πού στεκότανε στό δρόμο μέσ στην καλοτεχισμένη Ούρουκ. Ό λαός σπρωχνόταν. Γι' αυτόν μιλώντας έλεγαν:

«Ολόιειος είναι ό Γιλγαμές». «Είναι κοντύτερος». Είναι πιο χοντροκόκκαλος». «Είναι αυτός πού ανατράφηκε με γάλα άγριων ζώων. Ή πού μεγάλη δύναμη είναι ή δική του». Οι άντρες αναγάλλιαζαν: «Τώρα ό Γιλγαμές έδρήςε τόν αντίπαλό του. Αυτός ό μεγαλότατος, αυτός ό ήρωας

Ἐπιλογὴ ἀπὸ τὰ Διαβατάρικα πονηιὰ

1
Διαδατάρικα τοῦ καλοκαιριοῦ πονηιὰ στὸ παρὰ
θύρι μου ἔρχονται
καὶ τραγουδοῦν καὶ πετοῦν μακριὰ. Καὶ
κίτρινα τοῦ φθινοπώρου φύλλα
χωρὶς τραγούδια φτερουγίζουν καὶ πέφτουν
μ' ἓνα μονάχα στεναγμό.

2
Μικροὶ μου κοσμοπολίτες ἀλλήτες ἀφήστε τὰ
χάνρια σας στὶς λέξεις μου.

4
Τὰ δάκρυα τῆς γῆς ἀνθίζουν τὰ χαμόγελά της.

5
Μεγαλόπρεπη ἔρηνισι καίγεται γιὰ τὴν ἀγάπην μιᾶς
λεπίδας χλόης
ποῦ κινεῖ τὴν κεφαλὴν κρυφογελά καὶ
χάνεται.

6
Δάκρυα γιὰ τὸν ἥλιο ποὺ ἔχασες;
Θὰ χάσης καὶ τ' ἄστρα.

8
Βροχὴ τῇ νύχτᾳ τὸ πρόσωπό της στοι-
χειώνει τὰ ὄνειρά μου.

9
Στὸν ὕπνο ξένοι. Στὸν ξύπνιο ἀγαπημένοι.

10
Ἡ θλίψη στὴν καρδιά μου δειλινὸ ποὺ κούρνια-
σε στὸ δέντρο.

11
Δάκτυλα ποὺ δὲν βλέπω σὰν τριμπέλικο ἀεράκι.

~~~~~
ποῦ ἡ ὁμορφιά του εἶναι σὰ θεὸς, αὐτὸς κάνει γι' ἀντίπα-
λος καὶ γιὰ τὸ Γίλαμὲς ἀκόμη».

Μὲς στὴν Οὐρουκ εἶχε τὸ νυφικὸ κρεβάτι ἐτοιμαστῆ,
γιὰ τὴ θεὰ τοῦ ἔρωτα ταριασμένο. Ἡ νύφη τὸ γαμπρὸ πε-
ρίμενε, μὰ μὲς στὴ νύχτα ὁ Γίλαμὲς σηκώθηκε κι ἤρθε
κατὰ τὸ σπίτι. Τότε πρόλαβε ὁ Ἐνκιντοῦ καὶ τοῦ ἔφραξε
τὸ δρόμο. Ὁ δυνατότατος Γίλαμὲς προχώρησε κι ὁ Ἐν-
κιντοῦ τοῦ ἴρθε μπροστὰ στὴν πύλη. Ἄπλωσε τὸ
πόδι του, τὸ Γίλαμὲς σταμάτησε στὸ σπίτι νὰ μὴ
μπεῖ κι ἀρπάχτηκαν, πιαστήκανε μὲ δύναμη σὰν
ταῦροι. Σπάσανε τῆς πόρτας τίς κολόνες, ξεφυσούσανε σὰν
ταῦροι κλειδωμένοι οἱ δυό. Συντρίψανε τῆς πόρτας τίς κο-
λόνες καὶ τραντάχτηκαν οἱ τοῖχοι. Ὁ Γίλαμὲς ἐλύγισε τὸ
γόνατο μὲ καρφωμένο στὸ ἔδαφος τὸ πέλμα καὶ μὲ μιὰ
στροφή ὁ Ἐνκιντοῦ ἔπεσε κάτω. Καὶ τότε ἀμέσως ἔσδησε
ἡ μανία του. Πεσμένος κάτω ὁ Ἐνκιντοῦ εἶπε στὸ Γίλαμ-
μὲς:

«Δὲν εἶναι ἄλλος σὰν ἐσένα στὸν κόσμον. Ἡ Νισσοῦν,
ποῦ εἶναι δυνατὴ σὰν ἀγριο βόδι στὸ μαντρί, αὐτὴ ἦταν ἡ
μάνη ποῦ σὲ δάσταξε στὴν κοιλιὰ της καὶ τώρα ὑψώθηκες
πάνω ἀπ' ὅλους τοὺς ἄντρες, κι ὁ Ἐνλίλ σοῦ ἔδωκε τὴ βα-
σιλεία, γιατί ἡ δύναμή σου ξεπερνάει τῶν ἀνθρώπων τὴ
δύναμη».

Ἔτσι ὁ Ἐνκιντοῦ κι ὁ Γίλαμὲς ἀγκαλιόστηκαν κι ἡ
φιλία τους σφραγίστηκε.

Σύννεφις τας:

Μετάφρ.: ΣΩΚΡ. Α. ΣΚΑΡΤΗΣ

παίζουν στὴν καρδιά μου τὴ μουσικὴ τῶν νε-
ρῶν καὶ τῶν ρυτίδων.

15
Σὲ ψιγλοῦς γκρεμινούς τὴν ἀγάπην σου καθίζεις;

16
Στὸ παραθύρι στέκομαι καὶ εἶναι πρωί. Δι-
αδάνει ὁ κόσμος
κοντοστέκεται μὲ γνέψει προσπερνᾷ.

20
Δὲν μπορῶ νὰ ἐκλέξω τὸ καλύτερο μ'
ἐκλέγει.

24
Σχόλη στὴ δουλειὰ σάββατα στὰ μάτια.

31
Δέντρα στὸ παραθύρι μου φάνουν δουδὴς γῆς
φωνὴ λαχτάρας.

32
Ἐκπλήξεις τὰ ἴδια τὰ πρωινὰ του.

35
Ποῦλὶ τὸ σύννεφο θέλει νάναι τὸ σύννεφο ποῦλὶ.

37
Νὰ ποῦ δὲν ξέρω γιατί ἡ καρδιά μου μαρμαζώνει
σιωπηλὰ
γιὰ πράγματα μικρὰ ποῦ δὲ γυρεύει οὐδὲ
γνωρίζει οὐδὲ θυμίζεται.

41
Τὰ δέντρα πόθοι τῆς γῆς. Στῶν ποδιῶν τὰ δά-
χτυλα
τὸν οὐρανὸ κρυφοκατάζουν.

47
Ἡ σκιά μὲ τυρμένο τὸ πέπλο ἀκολουθεῖ
τὸ φῶς.

Τὰ ὅγημά της πνιγμένα στὴν ἀγάπην της.

48
Κι ὅμως τ' ἀστέρια δὲν ντρέπονται νὰ μοιάζουν μὲ πυ-
ρολαμπίδες.

54
Γλάρο καὶ κῆμα μοιάζουμε. Σμύγουμε καὶ χορ-
ζουμε.

58
Πόσο λυπᾶται ὁ σπουργίτης τὸ παγῶνι γιὰ τὸ ὄχι
τῆς οὐρᾶς του.

61
Πιὲς τὸ κρασί σου στὸ δικό μου ποτήρι φίλε.
Θὰ χάσης τὸ στεφάνι τοῦ ἀφροῦ ἂν τὸ γύσω στὸ δικό
σου.

62
Τὸ Τέλειο ὁμορφοστολίζεται γιὰ νὰ κερδίσῃ τὴν ἀγάπην
τοῦ Ἀτελοῦς.

65
Μικρὴ μου χλόη καὶ ἂν τόσα δά τὰ ὅγημά σου
ἔλῃ τὴ γῆ κατέχεις κάτω ἀπ' τὸ θιάδα σου.

Μετάφρ.: ΔΡΗΣ ΜΠΕΡΑΝΣ